

**DE GERESTAUREERDE VIJFTIENDE- EEUWSE DOORNIKSE WANDTAPIJTEN VAN DE COLLEGIALE KERK VAN PASTRANA (SPANJE)
IN DE KONINKLIJKE MUSEA VOOR KUNST EN GESCHIEDENIS
(JUBELPARKMUSEUM)**

**Tijdelijke tentoonstelling (13 januari-14 maart 2010)
in het kader van het Spaanse voorzitterschap van de Europese Unie**

Op initiatief van de Madrileense Stichting Carlos de Amberes werden vier Doornikse wandtapijten, aangetast door tijd- en motschade, van de Collegiale kerk van Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopneming in Pastrana (bisdom Sigüenza-Guadalajara) in 2009 in Mechelen door de Manufactuur De Wit gerestaureerd. De restauratie van deze tapijten, een van de mooiste series wandkleden van het einde van de vijftiende eeuw, werd mogelijk gemaakt dankzij de financiële steun van het Fonds InBev-Baillet Latour en de Stichting Caja Madrid. Nu deze restauratie is voltooid, biedt het Jubelparkmuseum het Belgische publiek gedurende twee maanden de mogelijkheid om deze unieke wandtapijten te bewonderen.

Na Brussel keren deze kunstschaten terug naar Toledo en Madrid dankzij de financiële steun van de Gewestelijke Regering van Castilië-La Mancha via de Sociedad Don Quijote de Conmemoraciones Culturales de Castilla-La Mancha S.A. en van het Provinciebestuur van Guadalajara. Van eind maart tot half mei worden ze tentoongesteld in Toledo, in het paleis de Santacruz, en in juli in de zalen van de stichting Carlos de Amberes in Madrid, waar de tentoonstelling samenvalt met het begin van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie.

Er wordt nog gewerkt aan een mogelijke tussenstop in de Portugese hoofdstad Lissabon in juni. Daarna gaan ze weer terug naar hun vertrouwde plek in Pastrana.

Behoud van het Belgisch roerend erfgoed

Het Fonds InBev-Baillet Latour, dat de aanmoediging van grote menselijke verwezenlijkingen op wetenschappelijk, academisch of artistiek gebied tot doel heeft, lanceerde in 2002 het **InBev-Baillet Latour programma voor restauratie van het Belgisch roerend Erfgoed**. Terwijl de meeste culturele projecten in België voornamelijk gewijd zijn aan het onroerende patrimonium, wordt het Fonds **de eerste privémeccenas die steun geeft aan de restauratie van werken van het roerend patrimonium**. Hieronder valt ondermeer de financiering, met een bedrag van bijna 50.000 euro, van de **restauratie van vier wandtapijten van de collegiale kerk van Pastrana (provincie Guadalajara, Spanje)**. De andere helft van de restauratiekosten is geschonken door de **Fundación Caja Madrid**.

Dit gezamenlijk project tussen België en Spanje is ontstaan dank zij **twee jaar intensief werk vanuit de Stichting Carlos de Amberes** in Madrid, waarvan de ontstaansgeschiedenis tot 1594 teruggaat. Sinds de jaren '80 bevordert deze stichting de culturele uitwisseling tussen Spanje en de voormalige Zeventien Provinciën der Lage Landen (nu België, Nederland, Luxemburg en een deel van Noord Frankrijk).

Een blik op de geschiedenis

De collegiale kerk van Pastrana, vlakbij Madrid, bezit een collectie van negen Vlaamse wandtapijten. Zes hiervan geven de veroveringstochten van koning Alfons V van Portugal weer. Vier van deze zes wandtapijten, van elk 11 meter breed bij 4 meter hoog, stellen verschillende etappes voor van de inname van Arzila en Tanger door koning Alfons V van Portugal, bijgenaamd de Afrikaan, en zijn zoon Don Juan:

- de landing in Arzila (20 augustus 1471)
- de omsingeling van Arzila (24 augustus 1471)
- de inname van Arzila (24 augustus 1471)
- de intocht in Tanger (28 augustus 1471)

De vier **wandtapijten van de collegiale kerk van Pastrana** vormen **een van de mooiste ensembles uit het laatste kwart van de 15de eeuw**. De serie wordt omschreven als een van de meesterwerken in de tapijtkunst uit de 15de en 16de eeuw. Zij getuigen van een groot vakmanschap. Wandtapijten uit deze periode zijn bovendien bijzonder schaars.

De vier wandtapijten zijn als tijdsdocument van groot **historisch belang**. De data en locatie van de taferelen staan aangeduid op de bovenranden van de tapijten, met uitzondering van het vierde tapijt, waar de bovenrand niet langer aanwezig is. De tapijten werden niet lang na de voorgestelde gebeurtenissen geweven. Het is hoogst uitzonderlijk dat wandtapijten feiten weergeven uit dezelfde tijd als waarin ze gemaakt zijn. Dit is wat ze zo bijzonder maakt. En ze geven ons niet alleen een beeld van de betrokken personen, maar verschaffen ook waardevolle **informatie over bijvoorbeeld de kledij en wapenuitrusting van de Portugese militairen en hun vloot**. Ze tonen oorlogstaferelen waar soldaten, wapens, vaandels, gevechtshandelingen, schepen, steden en wapenschilden worden weergegeven. Koning Alfons V en zijn zoon Don Juan zijn er duidelijk op herkenbaar.

Van Vlaanderen naar Spanje

Over de **herkomst** van de wandtapijten van Pastrana is slechts weinig geweten. Het is echter bijna zeker dat ze in de toenmalige Zuidelijke Nederlanden werden gemaakt, door de beroemde weverij van **Passchier Grenier in Doornik**, waarschijnlijk in opdracht van Koning

Alfons V. Ook al zijn er geen documenten om dit te bewijzen, overeenkomsten met andere wandtapijten uit dit atelier zouden erop wijzen dat ze daar vervaardigd zijn.

Het blijft onduidelijk hoe de wandtapijten terechtgekomen zijn in de collegiale kerk van Pastrana, 80 km ten oosten van Madrid. Sommigen denken dat ze deel uitmaakten van de Spaanse oorlogsbuit bij de slag van Toro op 1 maart 1476, waarbij Isabella de Katholieke tegenover Alfons V van Portugal stond in hun strijd om de Spaanse troon.

Anderen veronderstellen dan weer dat de Portugese koning zijn wandtapijtbestelling nooit ontvangen heeft en dat ze rechtstreeks in het bezit is gekomen van Filips de Schone, hertog van Bourgondië, die ze zou meegenomen hebben toen hij in naam van zijn echtgenote de kroon van Castilië kwam aanvaarden. Het enige wat wel duidelijk is, is de datum waarop ze door de hertog van Pastrana aan de collegiale kerk geschonken zijn, in 1667.

De restauratie van de wandtapijten van Pastrana zal worden voorgedragen voor de Prijs van de Europese Unie voor Cultureel Erfgoed / Europa Nostra Onderscheiding.

Bijkomende inlichtingen

Fonds InBev-Baillet Latour – Alain De Waele, Secretaris Generaal

Tel.: +32 (0) 16 27 61 59

GSM: + 32 (0) 473 80 84 73

E-mail: alain.dewaele@iblf.be

Interel PR & PA – Karolien De Prez & An Vandenberghe

Public Relations voor het Fonds InBev-Baillet Latour

Tel : +32 (0) 2 761 66.41 of +32 (0) 2 761 66.45

E-mail : karolien.deprez@interel.be of an.vandenberghe@interel.be

Fundación Carlos de Amberes (www.fcamberes.org) - Beatrice Marcus

Departement communicatie

Tel : + 34 914352201

E-mail : comunicacion@fcamberes.org

Jubelparkmuseum

Anne Cahen-Delhayé, algemeen directeur

Tel;: +32 (0)2 741 72 00

E-mail: a.cahen@kmg.be

FUNDACIÓN
CARLOS
AMBERES

www.fcamberes.org

KONINKLIJKE MUSEA VOOR KUNST EN GESCHIEDENIS

runds Fund
InBev-Baillet Latour

Dr. Ingrid De Meûter, conservator Wandtapijten

Tel.: +32 (0)2 741 74 20

E-mail: i.demeuter@kmg.be

Bart Suys, hoofd Communicatie

Tel.: +32 (0)2 741 73 00

E-mail: b.suys@kmg.be